

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. Obligationes Locatoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

nullo addito in iure pacto, idque pro duratione temporis designari. Multa complectitur hæc descriptio, cuius si omnia verba separatim explicantur, absoluta erit hæc de Locatione tractatio.

CAPUT I.

Explicans illud descriptionis,

Contractus, quo Locator Conductor, &c.

1. Quandoquidem Contractus est, saltem duorum, ultro, citroque se obligantium, consequenter fit, ut Locator Conductor, & hic illi obligetur in aliquo. Prius igitur de obligationibus Locatoris, tum de obligationibus Conductoris hic agendum breviter erit.

§. I. Obligationes Locatoris.

1. Res Locator obligationes contrahit. Primò, tradendi rem, quam locat minimè vitiatam. Secundò, faciendi aliquas expensas rei locatæ. Tertiò, solvendi melioramenta, quæ ipse imposuit facienda.

Locator ne det rem vitiatam.

Intellige, quæ non sit vitia in ordine ad usum locandæ, v.g. vas locatum ad continendum liquorem sit pertusum, ne equus ad iter agendum sit claudus. Intellige iterum, (non monito Conductore) nam, si hic monitus rem ita vitiatam sub debita iusta mercede velit, nullam recipiet, quoad hoc, injuriam. Ratio autem datæ doctrinæ est manifestata, quia sicuti inter vendentem, & ementem, ita inter Locantem, & Conducentem intervenit implicitum pactum, ut quemadmodum Conductor solvit pretium sine defectu, ita locans rem det sine vitio. Quare si das, v.g. vas pertusum pro sano, omnia damna conductori refarcire debes. Ita Nav. Mol. Filliuc. Sylv. apud Bonac. d. 3. de contract. q. 7. p. 2. n. 3. quia sic damni periculum totum in te suscepisse, præsumendus es.

2. Quid, si inculpabiliter Locator vitium ignoret, vel non avertat?

Respondet. Vel loquimur in foro conscientie, vel in foro externo. In foro conscientie, nulla erit culpa Locatoris, nec obligatio restitutionis damnorum, ut patet ex Regulis Generalibus alibi traditis. Duo tamen debes omnino præstare. Primò, ut quando rem advertis, Conductorem admoneres; ne longius procedat damnum. Secundò, debes à pensione solvenda aliquid demere, juxta quod minus est res utilis Conductori.

3. In foro autem externo ex circumstantiis colligendum, quid præsumi debeat de te, an scilicet ex culpa, an verò inculpate rem vitiosam locaveris. Sic à Iure l. Sed adler, §. 1. ff. locati, non excusatur, qui vas pertusum locat, quia non præsumitur ejus Dominus illum defectum non cognovisse. Contra, excusatur à Doctoribus is, qui agrum locat, in quo fortè herba inventa est, quæ boves veneno infecit, quia id scivisse Dominus agri non præsumitur.

4. Huc pertinet, ne Locator det rem tributis, & oneribus subiectam, ac si talis non esset; tributa enim, & omnia onera solvi debent à Domino, cuius est res (præsumendo ab aliquo iusto pacto) qui enim sentit commodum integre pensionis, par est, ut sentiat onus. Lege Rebell. l. 1. p. l. 1. q. 9. n. 11. Azor. 3. p. l. 8. c. 8. Caroc. 4. part. §. ad legem finalem, ff. de Iure Fisci, alios citantem.

5. Respondet Primò, si neutri data est possessio, militò magis, si possessio est apud eundem primum. At si possessio sit penes secundum, putò probabilius, hunc secundum esse præferendum, sicuti in pari casu, secundus, cui tradita est rei possessio, præfertur in venditione. Et ratio ulterior est, quia possessio ea, seu ea detentio, quam habet secundus, dat ipsi Ius, ne spoliatur. Ita contra ali-

quos, qui contendunt, esse primum præferendum, docet Azor. loco citato, quest. 5. inducens quasdam decisiones Rotæ ad nostram hanc majorem probabilitatem confirmandam.

6. Huc denique pertinet, ne Locator locet rem, de qua disponere non potest; tunc enim traderet rem, quasi substantialiter vitiatam, ut ex se patet.

7. Quid, si res sit æquè communis pluribus, & unus velit rem communem alteri locare, alter verò nolit?

8. Respondet. Assero Primò, valere locationem, si socius sine iusta causa dissentiat; socio tamen debetur pars pensionis, quamvis res locetur, absque ipsius consensu, quia adhuc illa pars est fructus rei suæ.

9. Assero rursus, si alter ex dictis sociis habet notabiliter majus Ius, huic, utpote principali competere Ius locandi.

10. Assero tertiò, eum, qui vult locare rem personæ honestæ, præferri ei socio, qui vult locare inhonestæ, nisi hæc plus offerat.

11. Assero quartò, quando socii sunt æqualis Iuris, & propter aliquam causam dissentiant, vel per sortes, vel per Iudicem contentionem dissolvendam fore. Lege Bonacina d. 3. de contr. q. 7. p. 1. n. 7. alios citantem.

An locator teneatur ad expensas rei locatæ.

12. Non est sermo, quando sive tacite, sive expresse præcessit aliquo pactum, vel quando consuetudo iusta, & legitima Regionis est, ut Locator, non solvat expensas, sed loquimur, nullo præcedente pacto, vel consuetudine.

13. Et quidem aliæ ex his expensis sunt necessariae, aliæ, licet non necessariae, sunt tamen utiles, ut si illæ factæ fuissent ad plantandam vineam in agro, &c. alæ, nec utiles, nec necessariae, sed solum facientes ad ornatum, quas voluptuarias lib. 8. in Decalog. tractatu 3. cap. 3. §. 5. num. 13. appellavimus, ut sunt fontes, statuae, &c.

De expensis necessariis.

14. Primò ergo, si de necessariis loquamur, est distinguendum: Vel sunt necessariae ad colligendum, v.g. fructus ex agro, ut est arare, fodere, merere, & hæc facere, pertinere ad conductorem, non est dubium: vel sunt necessariae ad usum, hoc est, ut conductor possit uti re conductæ, quales est reficere tectum domus locatæ, vel reparare murum minantem ruinam; quales est etiam, agro necessariae fossas, & aggeres facere, ne officiant flumina; quales etiam est calceos ferreos apponere equis, ad iter agendum; quales denique est medicamenta adhibere eidem equo infirmo, ne sit ineptus ad ambulandum, &c. & hæc expensas facere, seu quod expensum est, pro illis solvere, pertinet ad Locatorem, quia is debet tradere Conductori rem aptam communi usui, unde, & eam non aptam, aptam reddere. Quod si eas compensare renuat Locator, potest Conductor sibi, ut vult Delugo d. 29. de Iust. n. 67. Molin. d. 496. num. 3. occultè compensare, vel sibi retinere rem locatam, donec ejus usu recompensetur expensæ in ea factæ, quia præsumendo à pacto, vel consuetudine, id probat eadem ratio modò dicta. Non ergo assentior Antonio Gomez 2. tom. variar. ca. 3. putanti, hæc de quibus loquimur, expensas si modicæ sunt, pertinere ad Conductorem, non, inquam, assentior, quia, si illud pactum, vel consuetudo non interfuit, eadem ratio, quæ probat de expensis notabilibus, probat de modicis.

De expensis non necessariis, &c.

15. Secundò, si loquamur de expensis non necessariis, sed tamen, quæ non reddant rem locatam meliorem, & utilitorem, sed solum faciant ad ornatum, vel ad meram commoditatem Conductoris, quas vocamus voluptua-

